

༡། ཐོག་སི་ཏུ་འི་དབུས་གཙང་གནས་ཡིག

སི་ཏུ་ཚོས་གྱི་གྱ་མཚོས་བརྩམས།

བསོད་ནམས་ཚེ་བཟུལ་གྱིས་བསྒྲིགས།

བོད་རྫོང་ས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྙིང་དཔེ་རྒྱན་ཁང་ནས་བསྐྱུན།

བོད་རྫོང་ས་ཤིན་རྩ་པར་འདེབས་བཅོ་གྲུ་ནས་དཔར་བཏབ།

བོད་རྫོང་ས་ཤིན་རྩ་དཔེ་རྙིང་ཁང་ནས་བཟུམ།

1999ལོའི་ཟླ་9པར་པར་གཞི་དང་པོ་བསྒྲིགས།

1999ལོའི་ཟླ་9པར་པར་ཐེངས་དང་པོ་བཏབ།

ISBN7—80589—025—0—K15 མི་ཡིག་(བོད་)

དབ་གྲངས་1—2,000

དབ་རེན་ཚུར། 10.00

ཚོམ་པ་པོ་འཛེན་རྒྱལ་མཛེན་པ་བསྐྱེས།

ཀུ་མོག་གི་འཕྲིན་ལེན་གསལ་པ་ཀུན་མཁྲིན་མཚུ་བརྩེ་ཏེ་མོ་རྒྱུན་ཚོས་ཀྱི་རྒྱ་
 མཚོ་ནི། ཀུ་མོག་རྩོམ་ཞེས་གདམ་གྱི་བྱང་ཤར་གཉེན་རྒྱུང་དེའུ་མཚོ་ཞེས་་་
 བྲགས་པའི་ས་ཚའི་ཚ་སྲུང་ཚོས་ཚོས་དཔྱིད་ས་རྩོམ་དང་། འཇམ་དབྱེད་ས་
 མཁྲིན་བཅའི་དབང་པོ་འཇུངས་པའི་ཁྱིམ་གཞིས་དེར་རབ་རྒྱུང་བཅོ་ལུ་པའི་
 ལྷགས་འབྲུག་(རྒྱུ་མོ་1880)ལོར་སྤྲོ་འཇུངས། པར་འོད་གསལ་མདོ་ལྷགས་
 མིང་པ་དང་། འཇམ་མཚོན་སྤོ་སྤོས་མཐའ་ཡས་རྣམ་གཉིས་ནས་གཙུག་སྤྱད་
 བཞེས་ཏེ་བདེན་ཚིག་རྒྱབ་པའི་ཞབས་བརྟན་དང་མཚན་འབྲལ་གནད་།
 དབང་དང་ཕྱིན་རྒྱབས་མཛད། ཚོས་དཔྱིད་ས་དཔྱིས་པའི་རྟགས་མཚན་དང་
 བཅས་ཀུ་མོག་གི་གདམ་སར་དྲངས། དགེ་པའི་བཤེས་གཉེན་རྒྱུབ་བརྟན་
 རིན་འཛོལ་རྒྱ་མཚོ་ཡོངས་འཛོལ་དུ་བསྟེན། ཁོར་གི་མདུན་ནས་ཡི་གེ་འཕྲི་
 མོག་ནས་བཟུང་མདོ་ལྷགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པ་ལ་གསལ་བསམ་མཐར་
 ཕྱིན་པར་མཛད། རྗེ་འཇམ་དབྱེད་ས་མཁྲིན་བཅའི་དབང་པོ་དང་། འཇམ་
 མཚོན་ཀོང་རྒྱལ་རྩོམ་ཞེ་འཆང་ལ་སོགས་པའི་རྩེ་མེད་ཀྱི་རྒྱུས་ཚུན་བཅུ་ལྷག་
 བརྒྱད་ལས་བརྒྱལ་བ་ལ་ཡོད་གངས་ཅན་ན་བཞུགས་སོ་ཙག་གི་བཀའ་དང་་་
 བརྟན་བཅོས་རྒྱི་དང་ཕྱི་བཀ་ཡོད་ལུལ་བཤད་རྒྱུབ་ཤིང་ཏེ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་་་་
 གདམས་སོལ་རྒྱུན་རྒྱལ་རྒྱབ་ཏེན་དང་བཅས་པའི་བརྒྱན་བཞུགས་སོ་ཙག་མ་
 གསལ་པ་མེད་པ་ཉེ་བུ་མཛད། རྒྱད་པར་རྗེ་མཁྲིན་བཅའི་དབང་པོས་་་་་
 དམོངས་གཉན་དང་ཕྱིན་རྒྱབས་མཛད་པས་དོན་བརྒྱད་ཀྱི་རྣོགས་པ་དཔོན་སྤྱ་
 བསྟེན། རྒྱ་ཞབས་ཡོན་ཏན་མཚོན་པོ་དང་རོ་རྒྱལ་རིན་པོ་ཆེ་གཉིས་ལས་

རྒྱུ་གསལ་རྩོམ་རྒྱུ་ལོ་ཉམས་ཤིང་གནས་ལུགས་རིག་པའི་རྩོད་བརྗོད་
 པའི་རྒྱག་བཞེས་བཞིན་གསལ། འཇམ་དཔལ་དབྱུངས་དངོས་མི་ཕམ་ཚོས་རྩོམ་
 ལས་བྱམས་ཚོས་རྩོད་དང་། དབྱུ་མ་ཚོགས་རྒྱ་བོད་ཀྱི་གཞུང་མང་པོ་གསལ་
 རྒྱུ་མཛད་དེ་ལྷ་འཇུག་རང་ལུགས་ཀྱི་ལྷ་རྒྱལ་ལ་གཞན་གྱིས་མི་འཕྲོག་པའི་
 རྩོད་པ་ཞེས།

དེ་ལྟར་ཚོས་བསམ་རྩོམ་པའི་རྩལ་ཆེན་ཡོངས་སུ་རྩོགས་ནས་རྩོགས་མེད་
 ཀྱི་གདུལ་བྱ་འདུལ་ཞིང་དཀར་པོའི་འཕྲིན་ལས་རྒྱབ་པའི་རྩལ་ལ་ཡང་རྒྱལ་རྩོད་
 དང་། འགྲུ་ལོག་ ཉལ་རྩོད་། ལོ་ལྷག་ འཇམ་ལུལ། རྒྱ་ནག་དེའོ་བྱ་
 ཀར་། ཁ་བ་དཀར་པོ་ཡན་ཚེད་ཀྱི་གནས་ཆེན་རྣམས་སུ་ཕྱོད་ནས་གནས་
 འབྲེལ་གསོལ་རྩོན་དང་། བརྟན་དཔོན་རྣམས་ལ་སྤྱི་ལྷུ་དང་ཚོས་འབྲེལ།
 གཞན་མཐོང་ཚོས་དྲན་རེག་གི་རྩྭ་དབྱུ་རྣམས་ལ་འབྲེལ་ཚད་དོན་ལྡན་བྱ་མཛད།
 ལྷན་པར་དབྱུས་གཅོད་གནས་བརྩོད་ཕེབས་པའི་ལམ་ཞོར་གྱི་གནས་ཉེན་ལྷན་
 འཕགས་དང་རྒྱབ་གནས་བྱིན་ཅན་དཔོན་ལྷེ་ལྷ་ཉེན་ཡོངས་ལ་མཚོད་འདུལ་
 རྩོན་འདེབས་ཞིབ་རྒྱུས་གནང་། ཀའ་ཚོག་ཏུ་འཇམ་མཔོན་རྩོམ་འཆང་ཀོང་
 རྒྱལ་ཡོན་ཉན་རྒྱ་མཚོ་དང་གཉེར་ཆེན་མཚོག་ལྷུང་བའི་ཆེན་སྲིད་པ་གཉིས་རྒྱུན་
 དངས་ནས་བརྟན་འཕྲོ་རྒྱུའི་ཞབས་རིམ་ལུང་ཁང་ཆེན་མོའི་ལྷ་ཁང་ཏུ་རྒྱབ་བྱ་
 བཅུགས། མེ་རྩ་(རྒྱ་ལོ་1906) ལོར་ཀུན་མཁྱེན་མི་ཕམ་རེན་པོ་ཆེའི་བྱུགས་
 བརྒྱུད་བཞིན་གཞུང་བརྒྱུའི་བཤད་རྒྱུ་རྩོད་པའི་རྒྱན་པོ་གསལ་ཏུ་བཏབ་ནས་
 བོད་གངས་ཅན་གྱི་རྒྱུངས་འདིར་ལའན་རྩོད་ཚོས་གསུམ་གྱི་རང་ལུགས་དྲི་མ་
 མེད་པ་རྒྱལ་ལྷེ་རྒྱུར་པ་ཡབ་སྲས་དང་། ཀུན་མཁྱེན་རྩོད་རྩོང་རྣམ་གཉིས།
 འཇམ་མཔོན་མི་ཕམ་ཚོས་རྩོམ་གསལ་ལྷེ་ལོགས་ལྷེ་འཇུག་ལའས་གྲུབ་རིམ་ཕྱོད་རྣམས་ཀྱི་

ལྷན་མོང་མེན་པའི་བཤད་སྲོལ་བཀའ་འཁོར་མདོ་ལྷགས་ཡོངས་ཀྱི་ཟབ་གནད་
 འགལ་མེད་ཏུ་ཉམས་སྲུ་ལེན་པ་ལ་གཞན་དྲིང་མི་འཛོག་པའི་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱི་རྒྱང་
 ཚུགས་ས་འཆད་ཉན་མད་ཏུ་བྱུང་བའི་རྒྱན་ཚུགས་མེད་ཏུ་བྱུང་ས་དང་།
 བཀའ་དགོངས་སུར་གསུམ་གཙོ་མོར་ལྷར་པའི་སྲ་འལྷར་གྱི་བཀའ་གཉེར་གྱི་
 དང་དཔལ་ལྷན་ཏུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྩོ་སྐྱགས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་སོགས་ལོ་ལྷར་ཆད་མེད་
 འཇུགས་པའི་རྟེན་ཐེབས་དང་སྐྱག་ལེན་སོགས་ཀྱན་གྱི་ཡིད་སྦྱོར་ཏུ་ལྷར་པ་དང་།
 གཞན་ཡང་སྐྱགས་ཀྱི་དགོན་ལག་ཆེ་སྲ་ཏུ་མར་རྒྱད་གསང་བ་སྟེང་པོ་སོགས་
 བཀའ་གཉེར་གྱི་སྐྱབ་མཚོན་གིན་ཏུ་མང་པོའི་རྟེན་ཐེབས་རྒྱན་འཇགས་གནང་།
 ཀུ་མོག་གི་འདུ་ཁང་ཆེན་མོ་རྟེན་དང་བཞེན་པར་བཅས་ལ་ཉམས་གསོ་དང་
 ཐེབས་རིམ། བཟང་གོས་ནམ་ལུན་སྐྱ་ཚོགས་དང་རིན་པོ་ཆེའི་རིགས་ཏུ་མ་
 ལས་མཚོན་རྣམས་དང་སྐྱབ་ཆས་སོགས་སྲུས་ཀྱང་འགྲན་མི་བོད་ས་དང་། རྒྱ་
 དཀར་ནག་གི་ལི་མ་དང་། རིན་པོ་ཆེ་ཏུ་མ་ལས་སྐྱབ་པའི་བརྒྱུད་མ་དང་།
 རྒྱགས་མ་སོགས་མདོ་དང་ལྷགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་སལ་ཆེ་བའི་སྲ་བརྒྱད་དང་
 རྒྱད་ལྗེ་མང་པོའི་ལྷ་གྲངས་ཡོངས་རྣམས་བཅས་ཀྱི་སྲ་རྟེན་ཆེ་བ་མི་ཚད་ནས་
 རྒྱུད་བ་སོར་བརྒྱད་ཡན་ཚོད་ཡོད་པའི་སྲ་འདུ་རྣམས་ཕྱག་ལས་བཀལ་བར་.....
 བཞུགས་པའི་གསེར་ཁང་དང་། ལྷུང་པའི་གོས་ཐང་ཆེན་མོ་འདོམ་སྐྱམ་ཅུ་
 ཡོད་པ་སོགས་གསར་བཞོད་ཀྱི་ཐང་ཁ་རྣམས་གཙང་སྐྱམ་བརྒྱ་ཁ་ལྷག་བཅས་དང་།
 དབུས་གཙང་ཁམས་གསུམ་གྱི་དགོན་རྟེན་ཅུལ་སོང་བ་རྣམས་དང་རྟེན་གསུམ་
 མོར་ཞིག་གྱུང་བ་རྣམས་ལས་མདོ་འགྲེལ་སྐྱབ་པའི་གོ་ཆ་དང་གསང་འགྲེལ་
 བཀའ་མཆི་མ་སྲ་སོགས་མཚོན་ཅམ་ཡང་མོས་པར་དཀའ་བའི་དཔེ་རྟེན་མང་པོ་
 གཉེར་ནས་བཞེས། རྒྱད་པར་བཟངས་མདོག་དཔལ་རིའི་སྦྱོར་བསྐྱང་ཆེན་མོ་

མོག་བཞེགས་ལྷ་པ་ལྷ་གསུམ་ཞིང་བཞོད་ཡོངས་སུ་རྒྱུ་གས་པའི་ལྷ་ཁང་དཔེ་རྒྱ་
 མེད་པ་གསར་བཞེངས་གནང་བ་མོགས་ལྷ་པ་ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་བ་
 དང་ཁམས་དབུས་ཀྱི་དོན་གཉེས་ཅན་གྱི་སྡོད་ཚོགས་རྣམས་ལ་ཉིན་མཚན་
 ལྷེལ་ནས་ལྷ་འཇུག་གཙོ་བོར་ལྷུང་པའི་རིས་མེད་ཀྱི་མདོ་སྟགས་རྒྱ་མཚོ་ལྷ་པའི་
 མིན་སྡོད་རྒྱལ་ཉེན་དང་བཅས་པ་འཆད་སྟེལ་གནང་བས་ཀྱིས་ཀྱིས་སྟེ་འོ་
 གཅུག་ཏུ་བཀྱར་བ་དང་། གཞན་ཡང་རིས་མེད་ཀྱི་དཔེ་དཔོན་མང་པོ་གསར་
 གིས་དང་མོར་བ་བསུས་པ་མོགས་ལས་གངས་ཅན་གྱི་སྡོངས་འདིར་འབྲུག་རྒྱ་
 བལ་པའི་རིས་མེད་ཀྱི་དཔེ་མཚོད་ཆེན་མོ་པོད་བདུན་སྟོང་ཅམ་ཡོད་པ་དང་།
 ལྷ་རྗེས་སུ་འཕྱོར་གྱི་ཡིག་རྟེན་ཙམ་ཆེན་པོད་བརྒྱ་ཅམ་ལྷུང་བར་དབྱེ་འབྱེད་དང་
 ཁ་བྱང་སྟག་གིས་མཚོད་པ་མོགས་རྣམ་དཀར་གྱི་འཕྲིན་ལས་སྟེལ་བ་བརྒྱད་ཀྱིས་
 མི་ཡང་རོ།

དེ་ལྟར་རྣམ་དཀར་གྱི་ཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེན་པོར་བརྒྱར་ནས་བཞུན་
 འཛིན་གྱི་སྟེལ་བུ་བསྐྱུན་པ་ནི་རྒྱ་གར་རྒྱ་པོ་གཞན་ནས་རྒྱ་ནག་བཟང་ཤིས་ཀྱི་སྡོད་ཡན་
 ལ་མ་རྒྱུ་པ་མེད་པས་དེ་དེ་ནས་བརྒྱད་པར་མི་རྣམས་མོད་གཙོ་བོ་ཁ་གས་བརྒྱད་
 བ། རིས་མེད་བཞུན་པའི་མངའ་བདག་འཇམ་མཁོན་རྟོ་རྗེ་འཆར་ཚོས་ཀྱི་སྡོད་
 སྟོན། ཀུམ་མོག་དག་ཅེའི་མཚོག་སྟེལ་འཇུག་མེད་བཞུན་པ་རྣམ་རྒྱལ། རྗེ་
 དཔོན་དེ་ན་པོ་ཆེ་བརྒྱ་རྒྱལ་མཚོན། རྗེས་ཙམ་འཛིགས་ལལ་སྟོགས་ཀྱི་སྐར་པོ།
 རྒྱ་ཞབས་སུ་བད་བང་འཛིགས་མེད་བདེ་ཆེན་རྟོ་རྗེ། རྒྱལ་ཚོ་བཞེ་བ་བརྒྱ་མིན་
 ལས་རྒྱ་མཚོ། རྒྱ་ཁོལ་སྟེལ་སྟེ་ཀྱི་བཟང་། བག་དམར་མཚོག་སྟེལ་བརྒྱ་
 རྒྱལ་མཚོན། འབྲས་སྡོངས་ལྷ་བཞུན་དེ་ན་པོ་ཆེ། བྱང་དཀར་སྟེལ་སྟེ་མི་
 འཇུག། མཁན་ཆེན་ཀྱི་བཟང་དཔལ་ལྷན། ཀྱི་མཚུན་དག་གི་དབང་པོ།

མེ་པ་མཁའ་མེན་བསོད་ནམས་ཚོས་འགྲུབ། མཁའ་མེན་རྩེ་འཚང་ལེགས་
 དགན་འཕྲོར་ལྡན། མཁའ་སྐལ་བཟང་དབང་ལྷན། ལྷན་དབང་བཟོ་ལོར་
 ལཱི་ཡང་མྱིང་རྒྱབ་བཟུབ་ཚོས་ཀྱི་སྤང་པོ། དཔལ་ལུལ་མཚོག་སྐལ་ཚོས་ཀྱི་སྤང་
 བ། ལྷན་པ་སངས་གོས་རྒྱལ་སྐལ་སྐལ་འཇམ་དབྱེངས་སྤོ་སྤོས། མཚོ་སྐལ་
 མེན་སྐལ་སྐལ་སྤོང་བཅན། ལྷན་དབང་འདས་ལོག་པ་རྩོར་པོ། མཁའ་པའི་
 དབང་ལྷན་ལྷན་ལྡན་མཚེན་སྤོ་སྤོས། རྩོགས་པ་མེན་པོའི་རྣལ་འཕྲོར་
 པ་ཁྱེད་ལྷན་མ་སྤོ་སྤོ་ན། ལྷན་པའི་གཉེར་འཕྱིན་པའི་མེན་རྣམ་རྒྱལ། ལྷན་
 ལྷན་རིན་པོ་མེ་འགྲུར་མེད་རྩེ། རྩེ་པམ་རྒྱགས་རྩེའི་དབང་ལྷན། ལྷན་
 ལྷན་སྐལ་སྐལ་སྤོང་བའི་རྒྱ་མཚོ། བདེ་ཆ་མཚོག་སྐལ་རིན་པོ་མེ་འཇམ་དབྱེངས་
 ལྷོ་གསལ་རྩེ། རྩོགས་ལྷན་བཟུབ་པའི་གསལ་ལྱེད་མཁའ་མེན་ལྷན་མ་རྒྱལ་
 མཚོན་འོད་མེར་སོགས་མཁའ་དང་ལྷན་པའི་དབང་ལྷན་ལྷན་ལྡན་པ་དང་།
 གཞན་ཡང་ས་སྤྱོད་དང་། བཀའ་བརྒྱུད། དགོ་ལྡན་བཅས་ཀྱི་ཚོགས་ལ་ལྷན་
 ལྷན་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཅན་མིན་ཏུ་མང་ནའང་ཐམས་ཅད་བརྩོད་པར་མ་ལུས་སོ།

མདོར་ན་དམ་པ་འདི་ནི་གངས་ཅན་རྫོང་ས་ཀྱི་བཟང་ལྷན་མིང་ཉ་བཅོ་
 བརྒྱད་ཀྱི་བཟུབ་པ་ཡོངས་སུ་རྩོགས་པའི་མངའ་བདག་ཏུ་ལྷན་ཅིང་། ལྷན་
 པར་རྒྱལ་བ་ཀུ་ཚོག་པའི་སྐལ་འགྲུར་མདོ་སྐལ་སེམས་གསུམ་གཙོ་བོར་ལྷན་པའི་
 བཀའ་གཉེར་ཡོངས་ཀྱི་སྤོང་སྤོང་རྒྱབ་ཉེན་དང་བཅས་པའི་རང་ལྷན་པའི་
 མེད་པ་བཟང་རྒྱབ་ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྣམས་པ་གསུམ་ཀྱི་སྤོང་བཟུབ་པའི་མ་རྩ་
 རྩོག་ནས་གསལ་བར་ལྱེད་པའི་ཉེན་ལྱེད་མེན་པོར་ཚོལ་མེད་ཏུ་གྲགས་པའི་
 མཁའ་དབྱེངས་གངས་ལེ་ལྷ་པ་རབ་ལྷན་བཅོ་སྤོང་ལྱེད་ཀྱི་(སྤྱི་ལོ་1924) ཟླ་
 9ཚེས་7ལ་ཞིང་ཁམས་གཞན་ཏུ་གསེགས་པའི་ཚུལ་བཟུབ་པ་ཡིན་ལོ།

དཔེ་རྒྱན་གསལ་བཤད།

«སི་ཏུ་པ་ཚོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོའི་གངས་རྒྱུང་ས་དབུས་གཙང་གནས་པ་སྐོར་ལམ་ཡིག་ལོར་བུ་རྒྱ་ཤེལ་གྱི་སེ་མོ་དོ་ཞེས་བུ་བ་བཞུགས་སོ།» ཞེས་པ་སི་ཏུ་པ་ཚོ་རྒྱ་མཚོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོས་མཚན་པའི་གནས་ཡིག་འདི་ལ་ད་ལམ་པར་ཏུ་བརྒྱན་པའི་དཔེ་མེད་ཏུ་ཕོངས་གསལ་སོ། ། «༡༠ ཚོགས་སི་ཏུའི་དབུས་གཙང་གནས་ཡིག་» ཅེས་གསལ་ཏུ་རྒྱན་བཤིན།

གནས་ཡིག་འདི་བཞེན་བུམས་ཆེན་གྲུ་མ་སི་ཏུ་པ་ཚོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་མཚོག་རབ་བྱུང་པའི་ལ་པའི་ས་ན་(རྒྱ་ལོ་1918) ཟླ་8ཚེས་8ནས་ལྷགས་སྐེལ་(རྒྱ་ལོ་1920) ཟླ་4ཚེས་3བར་ཕྱིན་ཟླ་བ་ཉེ་ཕྱི་འི་རིང་གནས་ལམ་ཏུ་ཕེབས་པའི་ཚོགས་མ་ཁམས་ཀྱི་ཚུ་ཉག་ཁམས་པ་ཚུར་བྱུང་བཞུགས་ལྷོགས་སྐོང་ནས་དབུ་བཅའ་ས་ཉེ་བུང་ལྷ་འི་མཚོ་བརྒྱུད་དབུས་གནས་ཀྱི་ཚོགས་མ་འཕྲི་བྱུང་མཐེལ་ཏུ་ཕེབས། དེ་ནས་རྒྱུང་དམོན་དང་། དཔལ་ལྷག་ལུང་བར་པ། མཚུར་ལུ་བསྐོར་ནས་ལྷ་སར་ཕྱོན། སོ་བུར་ཕོ་རྒྱ་ལར་རྒྱལ་བ་བྱུང་བཞུགས་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱ་མཁུན་རྒྱག་མཚལ་དང་འབྲེལ་འབྲེལ་ཆེན་ལུལ། ལ་མེར་འབྲས་ཚོགས་ལྷ་ལྷན་ཞིང་གི་དམོན་གནས་དང་། ལྷག་ཡེར་པ། ལྷེ་བུར་རྒྱལ་མ་ལྷ་ཁང་སོགས་ཉེ་གནས་ཅི་རིགས་མཚལ་ནས་རྩོད་རྗེ་ལག་ཏུ་བཏོན། བསམ་ཡས་དང་མཚེམས་སུ་ལྷག་དམར་གེའུ་ཚོང་། ལལ་འཕ་ལུང་ཚོགས་ཞིབ་མཚལ་ལྷན་ནས་རྩོད་པར་ལེ་མཁར་དམར་དང་། ལ་དན་ས་མཐེལ་བསྐོར་ནས་ཡར་བྱུང་རྩོད་སྐོང་བར་གསུམ་ཏུ་ཕེབས་ཉེ་གནས་གཞིགས་ཞིབ་པར་མཚན།

འཕྲོངས་རྒྱལ་ལུ་ནས་ཕྱོད་དེ་རྩོམ་ག་རུ་ཕེབས། སྲས་མཁར་དགུ་ཚོག་སོགས་
 མཇལ། དེ་ནས་གཙང་གནས་ཚོག་མ་གཙང་རུ་ལྷང་བྱ་བ་དང་། གནས་
 རྩོད་ཀྱི་གཙང་ཁང་བརྒྱད་རྒྱལ་ཚེ་དཔལ་འཁོར་ཚོས་ཕྱིར་ཕེབས། ལུ་ལུ་
 བརྒྱད་ནས་གཙང་བཟུ་ཤིས་རྒྱུན་པོ་མཇལ། དེ་ནས་ལྷར་བང་དང་། ས་རྒྱ།
 རོ་ནང་། རྟག་བརྟན་སྤྱོད་ཚོགས་སྤྱིར་སོགས་རྩོད་གནས་རིམ་པར་གཞིགས་
 བས་སྐར་གཞིས་ཚེ་བརྒྱད་ཞོང་ཞོང་རུ་གངས་དགའ་ལྷན་ཚོས་འཁོར་སྤྱིར་དང་།
 རོན་པོ་རྒྱན་རི་དཀོན་བཅས་པ་བརྒྱད་ནས་རྩོད་ལྷང་བརྒྱད་སྐར་ལྷ་སར་ཕེབས།
 རབ་ལྷུང་བཙོ་ལྷའི་ལྷགས་སྤེལ་(སྤྱི་ལོ་1920) ཟླ་ཚེས་ལ་ལྷ་ས་ནས་ཕེབས་ཚོན་
 མཇེད་དེ་སྤེལ་ཚེ་མཚོག་སྤྱིར་དང་། དགའ་ལྷན་དཀོན་སོགས་བརྒྱད་ནས་
 རོང་པོ་རྒྱ་མཐའ་བརྒྱད་ལྷང་ལྷ་རི་མཚོ་ནས་ཁམས་ཚོམས་ལྷང་མ་རོང་ལམ་རུ་
 ཚས་པ་བཅས་རུ་ས་ལྷན་ཟླ་བ་ཉི་ལྔ། ཞིབ་རུ་བརྩིས་ན་ཟླ་བ་བཅུ་རྒྱུག་གནས་
 ལམ་རུ་ལྷགས་པའི་ལམ་ཡིག་«གེ་ཚོག་སི་རུ་འི་དབུས་གཙང་གནས་ཡིག»
 འདི་བཞིན་ཡོངས་སུ་བྱུང་བ་ཡིན།

དེ་ཡང་ལྷན་མཁུན་ཚེན་པོས་ལུ་རུ་འི་དབུས་གཙང་གནས་ཡིག་དང་།
 ཉིད་ཀྱི་ལྷ་མ་ལྷན་མཁུན་འཇམ་དབྱངས་མཁུན་བཙེའི་དབང་པོའི་དབུས་
 གཙང་གནས་ཡིག་བཅས་པར་དབྱེད་ཞིབ་ཡང་ཡང་གནང་བའི་ཟང་གཞིའི་
 ཚོག་རྗེ་ཉིད་དབུས་གཙང་རྩོམ་རུ་གནས་གཞིགས་རུ་ཕེབས་པའི་བྱུང་མཐའ་
 རིས་མེད་ཀྱི་དཀོན་གནས་དང་། ལྷུང་སྤྱལ་ཚེ་སྤེལ་མཚོད་རྟེན།
 གདན་ས། གཞིས་ག། ལྷ་ཚང་སོགས་ཀྱི་ནང་ལྷགས་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་
 བཅས་པ་དང་། རིག་པའི་གནས་རྩོམ་ཅི་རིགས་ཀྱི་དཔེ་རྩོད་ཅི་ལྷགས། སེར་
 མོ་བའི་མི་གངས་ལི་བཞིན་སྤོང་པོར་བརྒྱད་པ་རྩོད་སྤྱི་རྒྱུ་ཀྱི་དེ་མས་དབེན་པས་

གངས་རྒྱུད་ས་དབུས་གཙང་ཁམས་ཁུལ་གྱི་གནས་ཉེན་རིག་དངོས་ཅོད་ཡིག་ཚེ་
ཞིག་ཏུ་འཇུག་བཞིན།

མི་ཏུ་བ་ཚོས་གྱི་རྒྱ་མཚོའི་དབུས་གཙང་གནས་ཡིག་གི་མ་དཔེ་འདི་བཞིན་
དེ་ལྟར་ཤིང་དཔར་ཏུ་འཁོད་ཚུང་ཡང་ད་ལམ་དཔེ་རྒྱན་ཤིག་ཏུ་དཀོན་པས་ང་
ཚོའི་ལག་ཏུ་གསོན་པའི་མ་དཔེ་འདི་ཡང་ཨའོ་ཉི་མིར་བཞུགས་པའི་མ་དཔེའི་
དཔར་སྐྲོག་མ་གཞིར་བཟུང་ཚོམ་སྐྱིག་བྱས་པ་ཡིན་པས་བརྗེ་མ་དག་པ་དང་།
ཡིག་ཚོར་མི་ཏུང་བ་ཞིག་ཡོད་པ་རང་སོར་བཞག་ན་དཔེ་རྒྱན་མཁན་གྱི་འགན་
ཁུར་ལྷག་བསམ་ཚོལ་མེད་ཏུ་མི་འཇུག་ཞིང་། ལྷག་པར་གནས་ཡིག་འདི་ལ་
མཚོན་ན་མཁུག་བྱུང་ཏུ་ཚོམ་པ་པོ་དང་ཏུས་ཚིགས་འཇུག་མེད་གསལ་བར་
བཀོད་ཡོད་པས་ཚོམ་པ་པོ་གསེགས་ལོ་ནས་ད་བར་ཞིབ་ཏུ་བཙུགས་ནའང་ལོ་ངོ་
བདུན་ཅུ་ཡས་མས་ལས་མ་སོང་བས་ཡིག་མཁན་གྱི་འདྲི་ཚོར་ཡིན་པེས་པའི་བརྗེ་
མ་དག་པ་རྣམས་རང་སོར་བཞག་སྟེ་འདི་ཉིད་ཡིག་རྟིང་ཡིན་པ་མཚོན་ཐབས་
ལྟར་པའི་དཀོས་པ་གཏུན་ནས་མ་མཆིས་པ་བཅས་ལ་བརྟེན་དུ་ལམ་ང་ཚོས་དཔེ་
རྒྱིག་བྱ་ཐབས་ནི་ཡིག་ཚོར་རྣམས་མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་བརྗེ་དག་རིག་པའི་
གཞུང་ཡུགས་བཞིན་འདུལ་ཏུ་དག་བཅོས་ལྷན་པ་དང་གཞུང་ཚིག་ཆད་ལྷན་ཁ་
གསལ་བྱས་པར་རྟགས་[]འདི་བརྒྱབ་པ། གཞུང་ཚིག་དུམ་ཅམ་ཆད་པ་
ཁ་གསལ་བྱ་ཐབས་མེད་རིགས་ལ་རྟགས་□□□འདི་བརྒྱབ་པ་བཅས་འཕེར་
བརྒྱའི་རྣམས་པ་དོར་ནས་ནན་ཞིབ་གང་ཆེ་ལྷན་ལྷན་དང་། ལར་ཏུ་དཀའ་ཆག་
ཞིབ་གསལ་གསར་ཏུ་བསྐྱེགས་པ་བཅས་ཡིན་ལྱང་ཚོམ་སྐྱིག་ལྟར་པའི་རིག་
གཞུང་གི་གནས་ཚད་དམན་ལྱུར་བཅོས་ཟིན་པའི་བརྗེ་དག་ལ་སྐྱོན་ཚོར་ཡོང་
མིན་པ་དང་། ད་ཏུང་བཅོས་དཀོས་རིགས་མང་དག་ཞིག་མཆིས་པེས་པས་

གཟུང་གནས་དུང་ལྷན་ལྷན་པའི་དགོངས་དུང་ས་སུ་འཇགས་པར་འཚམ།
དེ་ལྟར་མ་དཔེ་འདི་བཞིན་དཔེ་རྒྱན་མིན་ཏུ་དགོན་པའི་ཁར་དེར་དུས་
ཡུལ་བསྐྱར་བ་དང་། གནས་སྤོང་ཞིབ་འཇུག་གི་དོན་གཉེར་མཁམ་ལ་ཉེ་བར་
མཁོ་བས་སྤྱོད་མང་པོས་ང་ཚོར་དཔེ་རྒྱན་གནང་རྒྱུའི་རེ་འདུན་ཡང་ཡང་
བཏོན་ཏོར་དེ་ལམ་དངོས་སུ་དཔེ་རྒྱན་བྱས་པ་ཡིན།

དེ་ལམ་དཔེ་རྒྱུག་བྱས་པའི་«ཀུ་ཚོག་གི་རྒྱའི་དཔུས་གཙུག་གནས་ཡིག»
གི་གཞི་བྱས་མ་ཡིག་ནི་པོད་རྫོང་ས་སྤྱི་ཚོགས་ཚན་རིག་ཁང་མི་རིགས་ཞིབ་འཇུག་
ཚོའི་ཡི་དཔུ་འཛིན་དང་ཞིབ་འཇུག་པ་གཞོན་པ་པ་སངས་དབང་འདུས་ལགས་
ནས་གཡར་པོ་གནང་བུང་བ་དང་། ཞིབ་ལྟར་བུ་བའི་མ་དཔེ་གཞན་འདི་ནི་
པོད་རྫོང་ས་སྤྱི་བ་སྤྱི་ཚོགས་ཚོའི་དགེ་ལྷན་ཚོའི་མོ་བ་གཞོན་པ་ཚོ་བཟན་བཟུ་མིས་
ལགས་ནས་གཡར་པོ་གནང་བུང་བ། ཁ་ཤོག་ནང་མའི་ཚོག་གི་སི་རྒྱ་ཚོས་ཕྱི་
རྒྱ་མཚོའི་རྒྱ་པར་འདི་པོད་རྫོང་ས་དཔེ་མཚོན་ཁར་གི་མཁམ་དབང་བསོད་
ནམས་དོན་གྲུབ་ལགས་ནས་བཙུལ་གནང་བུང་བས་སྐབས་འདི་དང་བསྐྱུན་
ནས་ང་ཚོས་ཁོང་རྣམས་པ་གསུམ་ལ་སྤོང་ཐག་པ་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞེས་བྱ་དགོས་
ཡོད།

བསོད་ནམས་ཚོ་བཟན་གྱིས།
1999ལོར།

དཀར་ཆག

མཚོན་བརྗོད། (1)

མ་ཉལ་ཁམས་པ་མཉམ་བུའི་ལྷན་སྐྱེས་ཚོགས་སྐྱེས། (1)

ལྷ་མོག་མཚོ་རྩེ་ལྷན་སྐྱེས་སྐྱེས། (6)

ཁམས་པའི་དཔོན་ལག་མཚན་ཉིད་དཔོན། (7)

ཕྱིར་བཏང་དཔོན། (8)

པ་ལྷོ་ལོ་གཟིམས་ཁང་། (8)

རི་ལྷོ་དཔོན་དང་རོམ་གནས་མདོ་དཔོན། (15)

དཔྱི་མོད་དཔལ་ཕྱི་རི་མོ་ཆེ། (18)

རྫོག་དཔོན་གཟུང་དོན་ལྷན་སྐྱེས། (29)

ཚོ་ལེ་པ་ལེ་ལ་ལྷན་སྐྱེས་མཚན་ཉིད། (30)

ལྷ་རྩེ་དོན་གཞི་འགྲུལ་དཔོན། (30)

རྩོ་མོ་དཔོན། (31)

ཚོས་ཏུ་བྱམས་སྐྱེས། (31)

ལྷ་པ་མདོ། (31)

ལྷ་ལྷོ་དཔོན། (31)

ལྷ་ལྷོ་དཔོན། (31)

དཔལ་འབར་ལྷན་སྐྱེས་ལོད་པའི་ཆབ་མདོའི་དཔོན་ལག་བཏུན། (32)

དཔལ་འབར་དཔོན། (32)

ལྷ་ལྷོ་རི་མོ། (34)

འགྲི་ལྷན་སྐྱེས། (35)

ལྷ་ལྷོད་འཛིན་།	(97)
ཕ་ལོང་།	(97)
ལྷ་ལྷོད་ལྷོད་ལྷོད་ལྷོད་ལྷོད་།	(97)
ལྷ་ལྷོད་ལྷོད་།	(98)
ལྷ་ལྷོད་ལྷོད་།	(101)
ལྷ་ལྷོད་ལྷོད་ལྷོད་།	(103)
ལྷ་ལྷོད་ལྷོད་ལྷོད་།	(103)
ལྷ་ལྷོད་ལྷོད་ལྷོད་།	(105)
ལྷ་ལྷོད་ལྷོད་ལྷོད་།	(105)
ལྷ་ལྷོད་།	(107)
ལྷ་ལྷོད་།	(107)
ལྷ་ལྷོད་ལྷོད་ལྷོད་ལྷོད་།	(108)
ལྷ་ལྷོད་ལྷོད་ལྷོད་ལྷོད་།	(109)
ལྷ་ལྷོད་ལྷོད་ལྷོད་ལྷོད་།	(109)
ལྷ་ལྷོད་ལྷོད་ལྷོད་ལྷོད་།	(112)
ལྷ་ལྷོད་ལྷོད་།	(112)
ལྷ་ལྷོད་ལྷོད་ལྷོད་།	(113)
ལྷ་ལྷོད་ལྷོད་ལྷོད་།	(113)
ལྷ་ལྷོད་ལྷོད་ལྷོད་ལྷོད་།	(116)
ལྷ་ལྷོད་ལྷོད་།	(119)
ལྷ་ལྷོད་ལྷོད་།	(119)

གུ་ཕྱི་ཚོང་འདུ་ས་ཚོགས་པ།	(174)
མོན་མཁར་རྣམ་པར་གྲིང་།	(175)
བྱིང་མདའ་ཚོ་དཀར་བྲག་རི།	(175)
བྱ་ས་ལྷ་ཁང་།	(176)
ཕྱེད་ཐང་ལུ་མཚོད་ལྷ་ཚོང་།	(176)
དགའ་ལྡན་བཤད་སྐྱབ་ཚོས་འཁོར།	(176)
མངའ་རིས་ལྷ་ཚོང་།	(177)
ཐངས་རི་མཁར་དམར།	(177)
གདན་ས་ཐེལ།	(178)
ཚོས་འཁོར་ཁྲ་འབྲུག་.....		(185)
ཕྱེ་གདོང་བན་གཙང་།	(187)
ཕྱེ་གདོང་ཕྱེ་ཚོགས་པ།	(190)
རྣམ་རྒྱལ་གཤེར་ཁང་།	(192)
བཙན་ཐང་གཡུ་ཡི་ལྷ་ཁང་།	(193)
ཚེ་རྒྱ་འབྲུམ་པ།	(193)
ཡར་ལུང་ཤེལ་གྱི་བྲག་ཕུག	(193)
སོ་བང་འོ་མ་བྲ་བྲ་མཁར།	(197)
ལྷ་རི་སྐྱོན་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་།	(197)
ལྷག་སྐྱོན་འབྲུམ་པ།	(198)
ཡར་ལུང་བྲ་ཤེས་ཚོས་ཐེ།	(199)
རས་རྒྱང་ཕུག	(200)

དམོན་ཐང་འབྲུམ་པ།	(201)
པམོར་དམོན།	(202)
མེལ་ཐག་ཐང་པ་མེ།	(202)
དོན་ཐའར་ལྷན་ལྷན་མེ་ཡི་ལྷོང་ལ།	(202)
མེ་པ་ལྷ་ལྷན་པའི་གཞིས་ཀ།	(202)
འཕྲོང་མ་རྒྱལ་མེ་པོ་པདེ་མེན།	(203)
འཕྲོང་མ་རྒྱལ་མོང་པཅན་པང་མོ།	(205)
འཕྲོང་མ་རྒྱལ་དཔལ་མེ།	(206)
འཕྲོང་མ་རྒྱལ་ལྷོལ་ཁང་གཟི་མས་ཤག	(208)
ཟུ་མ་མང་འབྲུག་གཞིས་ཀ།	(208)
ལྷོ་མོ་ཅོག	(208)
ལྷོ་ལྷོ་མོ་ཅོག་གི་གནས་ཡིག་མཚོང་གསལ་མེ་ལོང་།	(210)
པོ་དོང་པའི་དམོན་རྒྱང་ཞིག	(214)
པན་པ་རྒྱལ་དོར་ལྷ་ཁང་།	(217)
པན་པ་རྒྱལ་རལ་ལམ་རྒྱ་ལྷན་ལྷ་ཁང་།	(218)
ལྷོ་པ་དམོན།	(219)
ལྷོ་ལྷག་ལའར་རྒྱ།	(220)
ལའར་རྒྱ་ལྷ་ཁང་།	(222)
ལའར་རྒྱ་རྒྱལ་ཡིང་།	(224)
ལྷོ་ལྷག་པོ་ལའིང་ལྷ་ཁང་།	(225)
ལོ་ལམ་དཔལ་མེ།	(227)